

Alarmerend

TOM NIEROP*

FOTO: MARIA BROUWER

De timing was perfect. De 'geheime' gesprekken tussen de aanstaande regeringspartners waren net afgerond, dus het sneeuwalarm kwam voor tv-journalistiek Nederland als geschenk uit de hemel. Elk uur een ingelast journaal. Verslaggever Gerry Eickhof had zich in eskimo's boven een snelweg geposteerd: "Tot nu valt het mee, Sacha". Dat moest hij wel zeggen. Want er gebeurde, zoals iedereen kon waarnemen, niks bijzonders. Toch trakteerde het de laatste jaren toch al tot infantiel niveau afgezakte NOS Journaal ons daags daarna ook nog op een nabeschouwing, gevolgd door sensatierubriek Netwerk met een reportage over een politieauto die ook al niets bijzonders had meegemaakt.

"Omdat iedereen anticipeert, heb je geen problemen", zei weerman Gerrit Hiemstra in de krant. Hiemstra lijkt me een aardige man, maar zou hij het werkelijk geloven? Is Nederland inderdaad een volstrekt watje geworden als het om risico's gaat, hoe onbeduidend ook? Het lijkt er op. Scholen stuurden hun leerlingen eerder naar huis en sommige bedrijven gaven hun personeel veiligheidshalve toestemming om voortijdig te vertrekken. De radio adviseerde automobilisten om eten, drinken, dekens en een zaklamp mee te nemen. Plus, belangrijk, een schep. Luttele weken voor het winterse buitje hadden we al de stormramp gehad. Het waaide inderdaad hard, maar ook toen al moesten alle zeilen worden bijgezet om er *echt* iets van te maken. Dit was niet zomaar een hinderlijke storm met ernstige verkeersproblemen, maar een heuse ramp, met bijpassende 'paniek' en levensbedreigende risico's. Dat leidde tot bespottelijke tafelen. Een verslaggever van RTL-4 meldde zich vanaf een Schevenings plein dat volgens hem "geheel verlaten was" en waar de "avondwinkels waren gesloten vanwege de ramp". Helaas stroomde recht achter hem, juist op het cruciale moment van zijn opgeklopte verzinsels, de schouwburg vol. De geschrokken reporter, achterom kijkend: "Kennelijk hebben deze mensen moed verzameld en besloten het risico te nemen." Tijdens dezelfde reportage verscheen in het raam van een cultureel centrum onverwacht een balletdanseres die oefeningen deed. En er verschenen er meer. "Kennelijk allemaal mensen die niet anders konden", concludeerde de vermeetele reporter, die deed alsof hij forse inspanningen moest verrichten om op de been te blijven. Hier is meer aan de hand dan de onnozelheid van een stel journalisten. Volgens mij gaat het om drie zaken. En die raken ook accountants.

Allereerst wordt Nederland risicofoob. Veel burgers weigeren nog risico's te accepteren.

Althans, in bepaalde situaties. Want dezelfde sneeuw die mensen voortijdig naar huis deed vluchten, wordt luttele dagen later blijmoedig getrotseerd op weg naar een *Lederhosen*-land met skihellingen.

Ten tweede is er de angst voor claims. Daarom wordt altijd het zekere voor het onzekere genomen. De geniale trouvaille van NS, dat om het aantal problemen te verminderen de dienstregeling bij voorbaat halveerde, is de oplossing voor alle onzekere dienstverleners.

Factor drie, samenhangend met de voorgaande twee, is de angst om te blunderen. Liever tien keer onnodig alarm, dan een keer te weinig. Precies de reden waarom voetbalscheidsrechters veel te vaak voor buitenspel fluiten.

Ik krijg benauwde toekomstvisioenen. Nog even en veiligheidsprofessor Pieter van Vollenhoven presenteert hoogstpersoonlijk het tv-journaal. Zeker als de klimaatverandering doorzet - ook al als ondubbelzinnige 'ramp' voorgesteld - zullen de steeds zeldzamer sneeuw buitjes nog sneller alarm veroorzaken. En dat is alleen nog maar de winter. Ik huiver nu al voor de slachting die de 'zomerhitte' dit jaar weer onder de bevolking gaat aanrichten.

Noot

* hoofdredacteur
'de Accountant'